

Л. В. Жиленко,

судовий експерт Волинського НДЕКЦ МВС України, м. Луцьк, Україна,  
ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-6449-894X>, e-mail: vtgebzd@ukr.net

## ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ СУДОВО-ТОВАРОЗНАВЧОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ХУТРЯНИХ ВИРОБІВ

**Анотація.** Завдання товарознавчої експертизи хутряних товарів під час визначення їх ринкової вартості полягає у визначенні характеристик товару та зміни показників їх якості. Використання запропонованої схеми дасть змогу запобігти помилкам у визначенні ринкової вартості підробленого, штучного, пофарбованого або неякісного хутра.

**Ключові слова:** хутро, асортимент, сорт, дефект, ідентифікація виробу, хутряні напівфабрикати.

**Abstract.** The task of commodity examination of fur products in determining their market value is to identify characteristics of a product and change in their quality indicators. The use of suggested scheme will help to prevent errors in determining market value of counterfeit, artificial, dyed and low-quality fur.

**Keywords:** fur, range; type, defect; product identification; fur semi-finished products.

**Аннотация.** Задавание товароведческой экспертизы меховых товаров при определении их рыночной стоимости состоит в определении характеристик товара и изменении показателей их качества. Использование предложенной схемы позволит избежать ошибок в определении рыночной стоимости поддельного, искусственного, крашенного или некачественного меха.

**Ключевые слова:** мех, ассортимент, сорт, дефект, идентификация изделия, меховые полуфабрикаты.

Кожен день у вітринах магазинів з'являється велике різноманіття хутряних товарів. Споживачам пропонують нові матеріали та цікаві дизайнерські рішення. Неуважні покупці, поспішаючи, переглядають товарні пропозиції, частенько упускаючи найголовніші моменти, на які необхідно звертати увагу під час покупки хутряних виробів. З розвитком промисловості й нових технологій

дедалі важче встановити справжність хутра. Як відрізнити справжнє хутро від штучного та не стати введеним в оману? Зараз український ринок зазнає збитків від товарів іноземного походження, виробники яких не виконують вимоги з якості та безпеки за вітчизняними нормативно-правовими документами. Також значну частину хутряних товарів, що реалізують на українському ринку, виготовляють із недоброякісної сировини.

Асортимент готових хутряних виробів доволі різноманітний (Рис. 1). Якість хутряних виробів визначено вимогами стандартів, де наведено регламентацію показників якості, їх кількісні значення, методи оцінювання рівня якості хутрових виробів, правила сортування, визначення групи дефектів, вимоги до маркування, пакування, транспортування та зберігання [1].

Під час сортування хутряні вироби поділяють за сортом, кольором, кряжами (породами) та групами дефектів. Шкурки 1-го сорту оцінюють як 100 %, 2-го сорту — 75—80 %, 3-го — 50 %, 4-го — 25 %. До основних дефектів, що трапляються на сировині, належать короста, болячки, залисини, закуси, реп'яхи, небажаний відтінок волоссяного покриву, діри, лінійні підрізи з боку дерми глибиною понад 1/3 товщини шкірної тканини, порізи, прілість і теклість волоса, ороговіння, пліснява, глибокі тріщини і надломи з боку епідермісу [2].

Зазвичай на експертизу надають хутряні вироби, які вже були в експлуатації та мають зміни зовнішнього вигляду, що виникли в процесі їх носіння, зберігання та догляду, а також можуть містити сліди ремонту чи хімічного чищення. На вартість хутряного виробу впливає ступінь зношування та наявність дефектів зовнішнього вигляду. Під час дослідження експерту слід враховувати всі види зношування (фізичне, моральне та пасивне).



Рис. 1. Видовий асортимент хутряних виробів

Розрахунок втрати якості хутряних виробів можна здійснити залежно від наявних даних із врахуванням терміну експлуатації або виходячи з показників товарного стану та наявності дефектів [3].

Одним із вагомих факторів, які повинен враховувати експерт під час оцінювання виробів із хутра, є врахування показника зносостійкості. Для кожного виду хутра він має свій показник (наприклад, для хутра видри — 20 сезонів; соболя — 12; норки — 10; песця, куниці — 7; каракуля, овчини — 6; лисиці, ондатри, нутрії — 5—5,5; білки та кролика стриженого — 4; кролика довговолового — 2; зайця — 0,8 [4].

Багато споживачів вважають, що виріб, який було придбано та який не експлуатували, але певний час неправильно зберігали (в полімерних пакетах, недостатня провітрюваність, невідповідність температури та вологості тощо) не змінює своєї споживчої привабливості, проте результат такого старіння проявлятиметься інтенсивніше у подальшому носінні виробу. Зазвичай в розпорядженні експерта відсутня інформація щодо перерахованих умов, тому доцільним є подання товарних чеків та інших документів, які підтверджують дату придбання виробу та дадуть змогу експерту проаналізувати більшу кількість факторів, що впливають на споживчу цінність досліджуваного виробу. Експерт особливу увагу має звертати на хутряні вироби, які піддавали хімічному чищенню або фарбуванню.

Визначати рівень якості хутряного виробу пропонують за таким алгоритмом.

1. Перевірка якості шляхом зовнішнього огляду та обмірювання виробу на столі у розправленому вигляді, звертаючи увагу на симетричність розміщення деталей (чи не перекошено повздовжні й поперечні шви; чи відповідає довжина та ширина розміру й зросту виробу; чи не вкорочено рукави, правильність їх вкачування; чи правильно вшито комір, манжети, права і ліва пілочки; чи не перекошено підкладку, чи відповідає її колір верху виробу; чи виконано з'єднувальні шви правої та лівої пілочок без перекоосу, пропусків і захоплення в шов пучків волосся).
2. Перевірка правильності підбирання та розміщення шкурок за довжиною, густотою, формою волоссяного покриву та його забарвлення, товщиною шкіряної тканини (вона має бути м'якою, пластичною, добре просушеною, рівною, без жирових плям і огрубілих ділянок).

3. Усі деталі верхньої частини виробу повинні бути виготовлені з більш густоволосих і щільних шкурок, нижньої — із менш щільних і більш рідких шкурок однакової сортності. Хутряний виріб повинний бути м'яким, блискучим, його волосся — доволі густим і шовковистим. Хутро повинно міцно триматися при пощипуванні.
4. Діри, плішини, витерті або горілі місця повинні бути приховані шляхом прорізування та приставлення якісного хутра без порушення правильності симетричної форми шкурки.
5. Вставки й приставки повинні співпадати за якістю та кольором волоссяного покриву з основною частиною шкурок, бути непомітними зі сторони волоссяного покриву.
6. Перевірити виріб на відповідність сертифікату якості та показники маркування.
7. Хутряний виріб має містити ярлик, на якому зазначено логотип підприємства-виробника, його адресу, розмір виробу, фасон (для комірців), модель (для одягу, головних уборів), вид напівфабрикату, групу дефектів, колір, сорт, артикул і дату випуску. Крім товарного ярлика, до виробів додають контрольний ярлик, на якому зазначають розмір, вид хутра, групу дефектів, дату виготовлення виробу [4, 5].

Отже, під час проведення судово-товарознавчої експертизи хутряних виробів судовий експерт повинен враховувати вид і якість готових хутряних виробів, встановити види дефектів (особливо досліджуючи вироби, що були в експлуатації).

#### Список використаних джерел

1. Класифікація і асортимент хутряних товарів. URL: [https://studopedia.su/5\\_18111\\_klasifikatsiya-i-asortiment-hutryanih-tovariv.html](https://studopedia.su/5_18111_klasifikatsiya-i-asortiment-hutryanih-tovariv.html) (дата звернення: 17.02.2021).
2. Стандартизація і сортування сировини. URL: <https://buklib.net/books/28381> (дата звернення: 17.02.2021).
3. Желавська О. О. Розрахунок втрати якості непродовольчих товарів у зв'язку з їх зносом та наявністю дефектів, який використовується при проведенні товарознавчих досліджень : метод. рек. Київ, 1999. 43 с.
4. Байдакова Л. І. Товарознавство. Непродовольчі товари: взуттєві і хутряні вироби : підручник. Київ : Вища шк., 2007. 183 с.
5. Експертиза хутряних виробів. URL: <https://lektsii.org/1-79830.html> (дата звернення: 17.02.2021).

**М. О. Журавльова,**

кандидат психологічних наук, завідувач відділу психологічних та інших досліджень Одеського НДІСЕ,

викладач Одеського державного університету внутрішніх справ, м. Одеса, Україна,

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1569-5119>,

e-mail: zhuravleva.m.o@gmail.com

## ПОМИЛКИ В ОПИТУВАННІ ДИТИНИ

**Анотація.** Розглянуто помилки, яких припускаються психологи, слідчі, судді та інші допитувачі/опитувачі дітей та неповнолітніх під час проведення судової психологічної експертизи, слідчих дій, судового розгляду справ (надмірний формалізм, порушення фізичних меж, надлишкова активність, «погані» запитання тощо).

**Ключові слова:** опитування дитини, допит неповнолітніх, помилки у проведенні допиту.

**Abstract.** The article deals with the mistakes made by psychologists, investigators, judges and other interrogators/interviewers of children and minors during forensic psychological expertise, investigative procedures, court